

KULOŠAARELAISET BRÄNDÖBORNA

1
2026

**Kulosaarelaiset ry:n hallitus
Brändöborna rf styrelsen
2026 – 2027**

Kirsti Santaholma, puheenjohtaja
kirsti.santaholma@gmail.com
040 512 8209

Arja Kosonen, varapuheenjohtaja
arja.h.kosonen@kolumbus.fi

Hilkka Perttilä, sihteeri
hilkka.m.perttila@gmail.com

Antti Santaholma, rahastonhoitaja
antti.santaholma@gmail.com

Muut jäsenet:

Göran Estlander
goran.estlander@gmail.com

Liisa Horelli
liisa.horelli@aalto.fi

Mikko Myllykoski
mikko.myllykoski@heureka.fi

Tuija Nikko
tuijanikko@gmail.com

Maija Pakoma
maiya.pakoma@gmail.com

Timo Poijärvi
timo.pojjarvi@gmail.com

Pentti Rantala
pentti.rantala@pp3.inet.fi

Leena Siikanen
leena.siikanen@gmail.com

Satu Väkiparta
satu.vakiparta@icloud.com

Johanna Wartio
Johanna.Wartio@aalto.fi

Lehden toimitus

Kirsti Santaholma, puh.joht.

Liisa Horelli, Inge Engström,

Mikko Myllykoski, Tuija Nikko,

Maija Pakoma, Elina Seppälä

Ruotsinkieliset käännökset:

Nina Henriksen

Englanninkieliset käännökset:

Pamela White

Alustava aikataulu

KULOSAARELAISET-LEHTI 2026

2026-2: aineisto 5.3., joko 22.-24.3., vko 12

2026-3: aineisto 15.4., joko 4.-6.5., vko 19

2026-4: aineisto 31.7., joko 16.-18.8., vko 34

2026-5: aineisto 17.9., joko 4.-6.10., vko 41

2026-6: aineisto 5.11., joko 22.-24.11., vko 48

Taitto / Paino: Kiriprintti Oy /

Painos: 2.400 kpl

kulosaarelaiset@gmail.com

www.kulosaarelaiset.fi

www.facebook.com/kulosaarelaiset

Pankkiyhteys: FI11 2183 1800 0135 11

MobilePay: 25565

SISÄLTÖ

KULOSAARELAISET 2026-1

Kansikuva: Wihuri-talo 5.12.2025 klo 20.

Kuva: Kirsti Santaholma 1

Sisältö + jäsenmaksutiedot 2

Pääkirjoitus 3

Kalenterimerkintöjä 4

Saarella tapahtuu 5-6

Kuulumisia Kulosaaren ala-asteelta 7

Jäänveistoa Kivinkassa 8

Kohta 100-vuotias Kulosaaren Vesta etsii valokuvia 9

Lasse Liemola – Kulosaaren iskelmätahti 10-12

Talvinen Korkeasaari kutsuu vierailulle 13

Alueliitoksesta 80 vuotta 14-16

Kulosaaralaiset ry – Brändöborna rf tiedottaa 17

Velj. Löytyn konsertti täytti kirkon 18-19

Anu Utriainen Ateneumista 20-21

Lukijan kirja-arvio..... 22

Yhteistyötä kaupungin kanssa..... 23

Punakapinan aika Kulosaareissa 1918, osa 2..... 24-27

Jäsenmaksutietoa 28

KULOSAARELAISET RY – BRÄNDÖBORNA RF JÄSENMAKSU 2026

**Henkilöjäsen 20 € • Koko perhe 35 €
Kannatusjäsenmaksu 100 €**

**Tilille Kulosaarelaiset ry
NORDEA FI11 2183 1800 0135 11 (viite 20255)
MobilePay 25565**

**Lähetä sähköpostiosoitteesi yhdistyksen jäsenrekisteriä varten:
Sähköpostiosoite: kulosaarelaiset@gmail.com**

PÄÄKIRJOITUS

Hyvää alkanutta vuotta!

Viime vuonna vietettiin Kulosaareissa monia vuosijuhlia, joista Kulosaarelaiset-lehdessäkin kerrottiin. Vuoden vaihteessa olisi voitu juhlistaa Kulosaaren 80 vuotta Helsingin kaupunginosana numero 42. Oikeastaan Helsingin olisi sopinut järjestää juhla kullakin liitosalueella, mutta niin ei tapahtunut.

Kulosaarelaiset olivat ennen liitosta huolissaan vapauden ja itsemääräämisoikeuden menetyksestä. Mutta lopulta ei käynyt kovin huonosti. Olot paranivat Kulosaaressakin sodan vaikeiden vuosien jälkeen ja suuria muutoksia tuli hyvin hitaasti. Vähitellen saatiin uusi silta ja kerrostalokin rakennettiin. Nykyään tuntuu siltä, että Helsinki ei paljon piittaa Kulosaaresta. Eihän täällä ole edes mitään paikkaa missä kokoontua.

Vaikka Kulosaaren itsenäisyys on mennyttä, on meillä vieläkin oikeus mielipiteeseen. Toivottavasti jaksamme seurata uudistuksia, joita kaupunki kaavoituksesta päättävänä on esittämässä, ja kertoa niistä kantamme.

Voimme myös leikkiä itsenäistä Kulosaarta Kulosaarelaiset ry:n piirissä. Yhdistyksen jäsenet valitsevat puheenjohtajan ja hallituksen vuosikokouksessa 12.3. Tervetuloa mukaan!

PS Kenestä vuoden 2026 kulosaarelainen? Ehdotukset osoitteeseen kulosaarelaiset@gmail.com.

God fortsättning på det nya året!

Senaste år hade vi många jubiléer om vilka det också skrivits i tidningen Brändöborna. Vid årsskiftet kunde vi ha firat att det förflutit 80 år sedan Brändö blev stadsdel nr 42 i Helsingfors. Egentligen kunde ju Helsingfors ha ordnat fest i de stadsdelar som införlivades med Helsingfors, men så blev det inte.

Innan införlivningen var Brändöborna bekymrade över att förlora sin frihet och självbestämmanderätt, men slutligen gick det ju inte så illa. Efter de svåra krigsåren blev förhållandena bättre också på Brändö och de stora förändringarna skedde långsamt. Småningom fick vi en ny bro och man började bygga höghus på ön. Nuförtiden verkar det som om Helsingfors inte bryr sig speciellt mycket om Brändö. Här finns inte ens något gemensamt utrymme där vi kunde samlas.

Trots att vår självständighet är ett minne blott, har vi fortfarande rätt till våra åsikter. Förhoppningsvis orkar vi följa med vad staden, som beslutande organ för planeringen presenterar för oss och komma med våra åsikter.

Vi kan också leka självständiga inom ramen för Kulosaarelaiset ry - Brändöborna rf. Föreningens medlemmar väljer ordförande och styrelse på årsmötet den 12.3. Välkomna med!

PS Vem blir årets Brändöbo 2026? Skicka gärna förslag till kulosaarelaiset@gmail.com.

*Kirsti Santaholma (Riitta Nelimarkan piirros v. 1989)
puheenjohtaja / ordförande / chairperson • Kulosaarelaiset ry – Brändöborna rf*

Happy year 2026!

Last year we celebrated many anniversaries in Kulosaari, as reported in Kulosaarelaiset magazine.

At the turn of the year, we could have celebrated the 80-year anniversary of Kulosaari's annexation to Helsinki, becoming the 42nd suburb. Actually, it would have been the job of Helsinki to acknowledge this in each of the new suburbs. It did not.

Before the merger, many Kulosaari residents had concerns about the loss of freedom and self-determination. Things did not turn out too badly. Conditions improved even in Kulosaari during the reconstruction years and major changes came slowly. A new bridge was built as well as apartment buildings. Nowadays, it seems as if Helsinki doesn't care much about Kulosaari. We don't even have a decent venue for meetings.

Even though our island's independence is history, we do have the right to an opinion. Hopefully we will be able to follow the city's zoning proposals and express our opinion on them.

We can also exercise our independence within the Kulosaarelaiset Association. The members will elect the chairperson and the board at the annual meeting on 12 March. Welcome!

PS Do you want to propose someone as the Kulosaari Resident of 2026? Please send proposals to kulosaarelaiset@gmail.com.

KALENTERIMERKINTÖJÄ – SAVE THE DATE!

TEKSTI: KIRSTI SANTA HOLMA

Päivämäärä talteen!

3.2. ti klo 17 Kirkkovakan tarjoama iltaruoka Seurakuntasalissa.

8.2. su klo 18–19 musiikkikoulu Resonaarin Valoilmiö-konsertti Kulosaaren kirkossa. Ks. s. 23.

10.2. ti klo 18 hiihtoilta Lukutuvassa. Ks. alla.

11.2. ke klo 14–15 ikäihmisten ryhmäkävely.

11.2. ke klo 18–19.30 martrailla Seurakuntasalissa aiheena arjen turvallisuus.

12.2. to klo 18–19 Lukutuvan teemaillassa Kulosaaren yhteiskoulun johtava rehtori Lauri Halla.

15.2. laskiaissunnuntai klo 11.30–13 Kirkkovakan tarjoamana hernekeittoa ja laskiaispullia kirkonmäellä. Ks. s. 23.

15.2. su klo 12–16 jäänveistokilpailu Kivinokassa. Ks. s. 8.

20.2. pe klo 19 Kupariklubi 12: Timo Kalevi Forss (soolo) & The Quoyotes

16.–22.2. koululaisten talviloma. Lukutupakin suljettuna.

3.3. ti klo 17 Kirkkovakan tarjoama iltaruoka Seurakuntasalissa.

12.3. to klo 17:30–18 Kulosaarelaiset ry:n vuosikokous. Ks. s. 17.

Klo 18–19 Lukutuvan teemaillassa tietokirjailija, toimittaja ja muusikko Timo Kalevi Forss. Ks. s. 17.

13.3. pe klo 19 Kupariklubi, lavalla leppoosaa country-rockia soittava Saltwater Jinx sekä levy musiikista vastaava kulosaarelainen DJ Kuraattori Paalanen.

29.3. su klo 11.30 Kulosaaren marttojen tarjoamat kirkkokahvit ja myyjäiset.

29.3. su klo 18–19 Gospel Helsinki -kuoron konsertti Kulosaaren kirkossa.

7.4. ti klo 17 Kirkkovakan tarjoama iltaruoka Seurakuntasalissa.

16.4. to klo 18–19 Lukutuvan teemaillassa Suurella sydämellä – toimittajan ja naisena -kirjan kirjoittanut toimittaja Hilla Blomberg.

7.5 to klo 17 Kirkkovakan tarjoama iltaruoka Seurakuntasalissa.

7.5. to klo 18–19 Lukutuvan teemaillassa Kulosaaren Meripartion entinen lippukunnanjohtaja lääketieteellisen fysiikan tohtori Minea Jokivuolle.

11.5. ma klo 18–20 Relander-kävely

24.5. su klo 18–19 Barokkikonsertti Leposaareissa

25.8. ti Kulosaari-päivä

TOISTUVIA TAPAHTUMIA, JOIHIN ON VAPAA PÄÄSY

Lukutupa auki yleisölle tiistaisin ja torstaisin klo 16–19

Pubivisa Kuparilyhdyssä keskiviikkoisin klo 19

Torstaikahvila seurakuntasalissa torstaisin klo 13–14

Perhekerho seurakuntasalissa torstaisin klo 9.30–11.30

Hiihtoilta Lukutuvalla 10.2.

Kulosaaren hiihtäjät ry järjestää tänäkin talvena ajankohtaisen hiihtoilan Kulosaaren Yhteiskoulun kirjastossa.

Paikalla on hiihdon asiantuntijoita ja erityisesti voitelun ja suksihuollon mestari Tuija Hirvikoski.

Illan aikana kerrotaan hiihtomahdollisuuksista lähialueilla ja myös Paloheinän, Oittaaan, Hakunilan ja Petikon laduilla.

Tilaisuudessa autetaan myös suksien huoltamisessa ja voitelussa.

Tervetuloa Lukutupaan klo 18.00.

Kuvassa Kulosaaren hiihtäjät ry:n puheenjohtaja Susanna Kärki ja sihteeri Tuomo Jantunen Paloheinän maisemissa.

MENNYTTÄ

TEKSTIN JA KUVAT KOONNUT KIRSTI SANTA HOLMA

27.11. Lukutuvassa teemailta elokuvan tekemisestä.

Monen menestyselokuvan ohjaaja Juha Wuolijoki ja tuottaja Laura Salonen valottivat meille pitkää epävarmaa tietä ja monimutkaista prosessia, jonka lopputulosta elävä yleisö vihdoin pääsee arvioimaan. Esimerkkinä oli elokuvan ”Vinski ja näkymättämyspulveri” valmistuksen monien vaiheiden pikkutarkat dokumentit.

Elokuvatuotannon kulussien takaa kävi hyvin selväksi, ettei lopputekstien pitkässä listassa yksikään nimi ole turha. Tarvitaan valtava määrä aikaa, rahaa, kuvauspaikkoja, suunnittelua, millintarkkaa ajoitusta ja ihmisiä varmistamaan sitä kaikkea. Tämän esityksen jälkeen katsoo jokaista elokuvaa uusin silmin. Juha Wuolijoen mielestä jokainen elokuvaprojekti on oma start-up. Epäilemättä niin on.

30.11. Kulosaaren kirkko täytti 90 vuotta.

Kulosaaren kirkon kaksikielisesä juhlamessussa puhuivat Herttoniemen seurakunnan ja Matteus Församlingin kirkkoherrat Minnamari Helaseppä ja Patricia Högnabba.

Kuvassa ovat alttarilla valmiina ehtoollisen jakamiseen Kulosaaren aluepappi Jenni Kallio, aktiivinen seurakuntalainen Anneli Ljung, Patricia Högnabba, Minnamari Helaseppä ja eläkkeellä oleva kirkkoherra Markku Rautiainen.

Juhlan musiikista vastasi kanttori Kirsi Lemposen johtama Kamarikuoro Ora.

Messun jälkeen kirkkovakka tarjosi Seurakuntasalissa kakkukahvit ja musiikkia. Kuvassa Mikko-Olavi Seppälä kertoo Kulosaaren kirkon alkuvaiheista. Lauri Grünthal istuu pianon vierellä odottamassa vuoroaan. Kuvat: Pertti Immonen

30.11.–24.12. KULOSAAREN JOULUVALOFESTIVAALI.

Jokaisena päivänä oli jokin talo tai paikka valaistuna. Alla kuvauksia muutamista tapahtumista.

30.11. Jouluvalofestivaalikalenterin ensimmäinen luukku

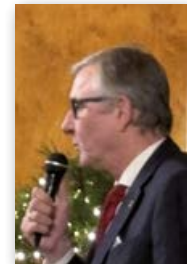

Ribbinginhovin perinteisessä joululaulutapahtumassa kukin lauloi äänellään, moni myös omilla sanoillaan, sillä pimeässä ei näe lukea monisteen tekstiä.

2.12. Keskustelutilaisuus Puolan suurlähetystössä

Puolan suurlähetystön päällikkö Tomasz Chłoń
Kirjailija Pekka Haaviston esitys

Kesällä 2025 ilmestyi kulosaarelaisen Pekka Haaviston kirjoittama *Biisonipolku – Matka Puolan ikimetsään*. Sen innoittamana Puolan suurlähetystön suomen kieltä taitava päällikkö Tomasz Chłoń päätti järjestää keskustelutilaisuuden kirjailijalle ja lähetystön naapureille. Kutsun sai noin 60 kulosaarelaista.

Kuten aikaisempinakin vuosina vastaanotto lähetystössä oli lämminhenkinen. Haaviston esitys matkasta Baltian kautta Puolan ihmeelliseen suojeltuun metsään kohtaamaan biisoneita eli visenttejä sai yleisön keskustelemaan sekä luonnon että maailman tilasta.

Esitelmän jälkeen siirryttiin nauttimaan puolalaisia herkuja viereiseen saliin.

Kulosaarelaiset ry – Brändöborna rf kiittää puolalaisia naapureitamme.

13.12. Kulosaaren joulubasaari

Kulosaarelaiset ry:n joulubasaarissa Seurakuntasalissa oli mukavasti

vilskettä. Kulosaaren Martat tarjosivat kahviossa lämmintä juotavaa sekä suolaista ja makeaa purtavaa. Marttojen leipomat saaristolaisleivät ja taatelikakut kävivät kaupaksi jo ensimmäisten minuuttien aikana. Herkkupöytien marsipaanit, kranssikakut ja hillot houkuttelivat monia samoin kuin kotitekoiset korut ja neuleet. Ala-asteen pöydältä sai mukaansa joulukukkia ja hoitola Huomalta tietoa palveluista. Taiteilijoiden Kulosaari ja Leposaari – Vilan -kirjoja oli myös tarjolla.

15.12. Kulosaaren taidekoulun oppilaiden taidenäyttely ”Ollaan kuin Picasso”

Kuvanveistosten tehtävänanto oli: ”TÄYDELLINEN LEMMIK-KIELÄIN!”

Piti tehdä pienoisseistos paperista, foliosta ja paperimassasta. Esikuvana ja innoittajana oli Pablo Picasso, jolla oli elämänsä aikana paljon erilaisia lemmikkejä, mm. 16 koiraa, kissoja, lintuja ja vuohi. Eläinaiheet toistuivat Picasson maalauksissa, veistoksissa ja grafiikassa koko taiteilijauran ajan. ”Minkälaisen eläimen sinä toivoisit?”

Näyttelyssä oli esillä töitä kaikilta oppilailta. Niin piirroset/maalaukset kuin veistokset olivat todella hauskoja. Kulosaarelaislasten mielikuvituksella ei

ole rajoja, sen sai näyttelyssä huomata.

Muutama maalaus voisi olla itsensä Picasson tekemä.

6.12. Itsenäisyyspäivän viettoa kirkossa ja Leposaarella

Kulosaaren kirkon itsenäisyyspäivän perinteiden mukaisesti jumalanpalveluksessa olivat mukana Kulosaaren Meripartio ja Wiipurin lauluveikot. Partiolaiset toivat

lippukunnan lipun kirkon kuoriin ja keräsivät kolehdin. Lauluveikot lauloivat komeasti isänmaallisia lauluja. Saarnasta ja liturgiasta vastasi pastori Jyrki Keinänen.

18.12. Kuusijuhla yli 65-vuotiaille

Kulosaarelaiset tiernapojat tulivat tervehtimään saaren ikäväkeä seurakunnan järjestämässä Kuusijuhlassa 18.12. Sampo Ruohutla kuningas Herodeksena, Jarkko Kuoppamäki murjaanien kuninkaana, Mikko-Olavi Seppälä Herodeksen palvelijana Knihtinä ja Janne Kuoppamäki kynttiläpyörittäjä Mänkkinä.

14.1. Ikäihmisten kävelyn kohteena Soturinpolkku

Olimme kuulleet kerrottavan, että muutama vuosi sitten palaneen huvilan tilalle ollaan rakentamassa vanhan kopiota. Kiipesimme liukkaan mäen harjalle todetaksemme, että paikalle on nousemassa kaunis vanhan mallinen paritalo.

16.1. Vuoden ensimmäinen Kupariklubi Kuparilyhydyssä

Jo 11. kertaa järjestetty klubi-ilta tarjosi Jani Malmi Trion jazzia ja Los Qupisdos -kvartetin instrumentaalisesti tulkittomia rytmimusiikin klassikoita. Eri yhteyksissä aiemmilla klubeilla soittaneiden muusikoiden upouusi Los Qupisdos rakensi settinsä herkullisesti eri tyyleistä: liikkeelle lähdettiin 60-70-luvun vaihteen rockista ja funkista, sen jälkeen käytiin amerikkalaisen laulukirjan aarteistossa ja lopuksi päädyttiin country-musiikin tunnelmiin.

Runsaaslukuinen yleisö nautti yhtyeen yllätyksellisestä ja tyylikkäästi soitetusta keikasta, tempaisipa napakka Stevie Wonder -tulkinta pari henkilöä jopa tanssimaan. Livemusiikin ohella myös Kupariklubin vakiodeejii Kuraattori Paalanen kattasi kuultavaksi levy musiikkia laajalta tyylliskaalalta.

Kuulumisia Kulosaaren ala-asteelta

TEKSTI JA KUVAT: HENRI POHJOLA

Halloween Kulosaarella

Uusi vuosi ja uudet kujeet – toisaalta nyt on myös hyvä hetki muistella vuoden 2025 Halloweenia perjantaina 30.10.2025. Kulosaarelaiset taas ystävällisesti avasivat ovensa keppostelijoille, joita olikin illalla paljon liikkeellä. Keppostelijat olivat pukeutuneet upeisiin eri asuihin, joukossa näkyi noitia, pienen pieniä kummituksia, taikureita ja mafiapomoja, ja ainakin yksi Harry Potter.

Ystävien kanssa oli kiva kierrellä, ja tätä suunniteltiin koulussa monta viikkoa etukäteen. Halloweeniin valmistauduttiin kaivamalla asut kaapin perukoilta, ostamalla kurpitsavaloja, karkkisangot sekä tietenkin kiertämällä kurpitsa.

Ala-asteella meitä viriteltiin halloween-tunnelmiin aikaisemmin sillä viikolla jo diskon parissa. Myöskään kekriä ei unohdettu ja satokauden tuotteita nautittiin meilläkin. Monet olivat koristelleet pihansa hienosti merkinä keppostelijoille, että tänne saa tulla.

Kiitos kaikille, jotka meille karkkia jaoitte!
Hyvää alkukevättä!

Kulosaaren ala-asteen joulutunnelmia

Kulosaaren ala-asteella tapahtui vaikka ja mitä viimeisellä viikolla ennen joulua.

Monet luokat kävivät vieraillessa Tuomaan Markkinnoilla Helsingin keskustassa, ja nautimme siitä täysin siemauksin.

Kolmas- ja kuudesluokkalaiset harjoittelivat ahkerasti jouluesitystä varten, joka pidettiin keskiviikkona 17.12. Esityksiä oli paljon, mm. Korvatunturin ikioma Talentshow, Leipuri Hiiva, joululaulupotpuri sekä paljon jouluisia tansseja. Lopuksi toivotin juontajaparini kanssa kymmenellä eri kielellä Hyvää Joulua, God Jul, Merry Christmas jne.

Torstaina osa oppilaista meni perinteiseen joulukirkkoon, missä 2-luokkalaiset esittivät evankeliumia. Elämäntutkimustiedon oppilailla oli oma jouluohjelmansa.

Lukukausi huipentui lauantaihin, lukukauden viimeiseen päivään. 4–6-luokkalaiset saivat käteensä välitodistukset. Koulun puolelta oli vielä järjestetty kaikille oppilaille joululaulutapahtuma.

Kaiken kaikkiaan se oli mukava päätös vuoteen. Toisalta myönnän, etten tehnyt yhtään koulutöitä koko viikkona.
-Henri

As oy Kulosaarenranta vuokraa venepaikkoja 2026 kaudelle:

Iso: 500 €/kausi
Keskikokoinen: 350 €/kausi
Pieni: 250 €/kausi

Tiedustelut/varaukset:

Pasi Vähä-Touru

Isännöitsijä IAT

020 748 1006

pasi.vaha-touru@kiinteistotahkola.fi

Laskiaisen jäänveistoa Kivinokassa

TEKSTI JA KUVAT: TUOMO JANTUNEN

Kivinokan kioskin ympäristössä järjestetään laski-
aissunnuntaina 15.2. klo 12.00-16.00 alueen jään-
veistokilpailut, johon hyväksytään viisi joukkuetta
Kulosaaresta ja viisi Herttoniemestä.

Tapahtuman aikana eli neljässä tunnissa 1-3 hengen
muodostamat joukkueet veistävät kirkkaasta jäästä lä-
hes metrin korkuisia taideteoksia, jotka sitten tuoma-
risto arvostelee ja järjestäjät palkitsevat. Tavoitteena on
saada aikaan 10 valaistua jääveistosta, joita kansa voi
käydä ihastelemissa talven aikana. Palkinnot jaetaan
klo 16.30.

Tapahtuman ohjaajana ja jäämestarina toimii Suo-
men mestari Anssi Kuosa, joka on tehnyt jäätaidetta jää-
firmansa puitteissa reilut 30 vuotta. Hän tekee nyt myös
itse tapahtuman tunnusveistoksen eli joutsenen.

Jäätapahtuman aiheena on ”Metsän eläimet Kivino-
kassa”.

Tapahtuman järjestämisestä vastaavat Kulosaaren
hiihtäjät ry, Kivinokan kahvio, Kulosaarelaiset ry, Ank-
kuri ry, Kivinokkalaiset ry ja Icemagic Oy.

Mikäli lumitilanne sallii, ranta-alueella järjestetään
samaa aikaan lasten hiihtokoulu.

Tervetuloa nauttimaan lumisesta Kivinokasta, jääveis-
toksista, makkarasta, kahvista ja muista kahvion tarjoi-
luista.

Kivinokka 15.2.2026 JÄÄNVEISTOON VALMISTAUTUMINEN

1. Tarvittavat työvälineet

Kaikille joukkueille tulee järjestäjän toimesta sam-
anlaiset työvälineet, paitsi viiloja ja hiekkapaperin
jokainen voi hankkia itse.

Jääpalan koko: korkeus noin 70 cm, leveys 50 cm,
paksuus 30 cm, paino vähän yli 100 kg.

2. Työvaiheet

2.1. Suunnittelu: Minkä metsän eläimen valitset
(jänis, kettu, orava, ilves, metso, pöllö, kotka, kurki,
joutsen jne.)? Piirrä luonnos eri kulmilta tai ota va-
lokuva mukaan.

2.2. Karkea muotoilu: Aloita poistamalla suuri
määrä jäätä päämuodon luomiseksi sahalla. Ole va-
rovainen.

2.3. Tarkempi veisto: Käytä talttaa ja muita
pientyövälineitä.

2.4. Viimeistely: Viimeistelyyn voi käyttää viilo-
ja, hiekkapaperia, jään pinnan voi myös kiillottaa
(esim. lämpimällä vedellä tai toisella jääpalalla).

2.5. Jääveisto vaatii kärsivällisyyttä

Jääveiston ympäristö siistitään, työvälineet palau-
tetaan, jääveistokset valaistetaan ja ne jäävät paikoil-
leen kävelijöiden ihailtaviksi niin kauaksi kuin sää
sallii. Veistoksen juurelle A4-taulu, jossa numero ja
tekijöiden etunimet. Jokainen joukkue tekee ja tuo
itse oman taulunsa (n:o saadaan kisapaikalta).

**Lisäohjeita ja neuvoja paikan päällä jääveis-
tomestari Anssi Kuosalta.**

Kohta 100-vuotias Kulosaaren Vesta etsii valokuvia

TEKSTI: HANNU HARJU

Perinteikkään kulosaarelaisen urheiluseuran Vestan
perustamisesta tulee vuonna 2027 kuluneeksi sata
vuotta. Seuran vaiherikasta historiaa juhlustetaan
sen toiminnasta kertovalla kirjalla, johon kaivataan hy-
vää kuvitusta. Teos ilmestyy syksyllä 2027.

Vesta on tärkeä osa Kulosaaren kulttuuriperintöä.
Vestan viimeiset vuosikymmenet ovat keskittyneet
jääpalloon, jossa seura on pelannut myös maamme
ylimmällä sarjatasolla. Vesta tunnetaan myös kasvatti-
joukkueena, jonka pelaajat ovat edustaneet paitsi maa-
joukkuetta, myös siirtyneet pelaamaan ammattimaisesti
naapurimaahamme Ruotsiin.

Seuralla itsellään on hallussaan kuvia, erityisesti sel-
laisia, joissa kulloinkin pelannut joukkue, mieluummin
voittanut kuin hävinnyt, poseeraa rivissä maalin edessä.
Tällaiset ovat ehdottomasti hyviä, mutta kirjan visuaa-
lisen monipuolisuuden takia haussa on valokuvia, jotka
tallentavat paitsi jännittäviä tilanteita otteluista, myös
pelien ulkopuolista elämää: hetkiä ja sattumuksia pukui-
kokeissa, pelimatkoilla ja vaihtopenkillä.

Jos olet itse toiminut Kulosaaren Vestassa tai tunnet
jonkun, joka on ja jolla saattaisi olla hallussaan kivoja

valokuvia seuran toiminnasta, ota ihmeessä yhteyttä
Vestan 100-vuotishistoriikin kirjoittajaan Hannu Har-
juun.

Teos on jatkumoa Kulosaaren historiaa kartoittaville
kirjoille. Kulosaaren Kotiseuturahaston Säätiö tukee ta-
loudellisesti kirjahanketta.

hannu.m.harju@gmail.com

045 171 32 44

Jääpallolla pelattiin vuosikymmeniä sitten myös joen ja rantojen
luonnonjäillä. Kuva ei ole tosin Vestan ottelusta.

KUKA PELKÄÄ VASTUUYHTEISKUNTA?

Tulevaisuuden Suomessa jokaisella on
VELVOLLISUUS

JOKO
lisätä yhteis-
kunnan tuloja
eli maksaa
veroja

TAI
vähentää yhteis-
kunnan menoja
vaikuttamalla posi-
tiivisesti omaan ja
toisten terveyteen
ja työllistymiseen

väittää Annamari Jukko.

Kuka on tämä toisinaajattelijä, joka kuvittelee olevansa
oikeistolainen, mutta puhuu kuin edesmenneet Hannu Taanila
ja Esko Seppänen – ja on näyttänyt ennakkoluulottomilla
kokeiluillaan, miten menojen vähentäminen tapahtuu.

PUHETILAIKUUS 26.2. klo 18
Kulosaaren kirkon srk-salissa,
Werner Wirénin Tie 6.
Tervetuloa!

**VASTUU
YHTEISKUNTA**

www.vastuuyhteiskunta.fi

Lasse Liemola - Kulosaaren iskelmätahti

Liemola omissa 40-vuotisjuhlissaan BS:n pursiseuralla.

TEKSTI: ELINA SEPPÄLÄ

VALOKUVAT: LASSE LIEMOLAN KOTIARKISTOSTA

Stadin kundi Lasse Liemola (s. 1937) villitsi nuorisoa käännöskappaleilla 1950- ja 1960-luvun vaihteessa. Kovassa nosteessa ollut artisti vedettiin nopeasti mukaan myös elokuvaan ja televisioon. Vuonna 1959 Liemola äänestettiin Viikkosanomien järjestämässä Suosituin suomalainen -kilpailussa neljänneksi – edellä oli Väinö Linna ja perässä Mika Waltari. Samoihin aikoihin hän muutti Kulosaareen.

Lasse (Lars-Erik) Liemola varttui Helsingin kaupungin perustamispaikoilla lähellä Vantaanjoen suuta. Isä oli kauppapuutarhuri, ja perhe asui suunnilleen Arabian vanhaa tehdasrakennusta vastapäätä sijaitsevassa Annalan tilan päärakennuksessa vuokralla vuosina 1939–1959.

Liemolan äiti oli kreikkalaistaustainen; äidin isä oli muuttanut 1900-luvun vaihteessa Kalymnoksen saarelta Venäjälle. Tarkoitus oli matkata Suomen suuriruhtinaskunnan kautta Yhdysvaltoihin, mutta isoisä tapasikin Helsingissä viehättävän ruotsinkielisen nuoren naisen ja päätti jäädä. Liemolan perhetausta oli siis kaksikielinen: isänsä kanssa hän puhui suomea ja äitinsä kanssa ruotsia.

Nuorena Liemola soitti haitaria ja kävi Käpylän Yhteiskoulua. Pikkuveli Georgin eli Jorin mukaan isovelji Lasse oli ”urheilua vierastava ja raitis, ja harrasti mieluummin kulturellia” – siis luki, kuunteli musiikkia ja musisoi itsekin ja viihtyi lukiovuosina filosofisessa piirissä nimeltä ”Naamiot pois, ihminen esiin”.

Alueen nuorille tärkeä paikka oli Vanhankaupungin nuorisoseurantalo Berghyddan, jonka tilaisuuksissa käytiin ahkerasti. Sitä ylläpitänyt ruotsinkielinen yhdistys GUF (Gammelstadens ungdomsförening) järjesti aktiivista toimintaa aina kuoroista jokavuotiseen jäidenlähtötapahtumaan.

Musiikki kiinnostaa

Liemolan ura laulajana lähti lentoon Suomen iskelmälaulumestaruuskilpailusta vuonna 1957. Levy-yhtiöt

etsivät tuolloin kuumeisesti kotimaisia vastineita ulkomaisille idoleille, joita erityisesti kaupunkilaisnuoriso seurasi innoissaan. Tumma ja komea Liemola osasi laulaa, ja sopi ”Suomen Paul Ankan” rooliin erinomaisesti. Haitari vaihtui kitararaan.

Ensimmäinen levytys Sininen kuu / Kadun aurinkoisella puolella ilmestyi 1957. Seuraavana vuonna Liemola levytti Lonnie Donneganin suosikkikappaleen *Puttin’ On The Style*, suomeksi Diivaillen, jonka Yleisradion kuunteluraati pani kuitenkin esityskieltoon moraalisesti arveluttavana. Raati lakkautettiin vuonna 1962, jolloin kielletyt levyt vapautettiin pannasta. Suurin menestys oli kolmas levytys, muunnelma amerikkalaisesta kansanlaulusta *Hand me down*, jonka Liemola sanoitti nimellä Anna pois (1959).

Nuorisoihastui Liemolan raikkaaseen esiintymistapaan ja poikamaiseen olemukseen, ja fanipostia alkoi tulvia. Laulajan elämäkerran kirjoittaja Teppo Kulmala toteaa, että ”Liemola oli pop-tähti ennen varsinaista pop-musiikkia”. Hänen siistissä olemuksessaan oli sopivasti ristiriitaisuutta: urbaanisuu ja maaseutumaisuutta, vastarintaa ja tervehenkisyyttä, valloittavaa vapautta ja turvallisuutta – kaikkia samaan aikaan. Liemolasta tuli ensimmäinen suomalaisen nuorison ihailema kotimainen pop-idoli.

Keikkatahti oli tiivis ja opinnot Kauppakorkeakoulussa venyivät. Vaikka Liemolalla ei ollut varsinaisesti aikomusta ryhtyä laulajaksi – se oli tapa rahoittaa ensin opintoja ja sitten perhettä – kyseli hän kuitenkin Sibelius-Akatemiasta mahdollisuutta oman musiikkityylinsä

Vauva-Liemola.

Liemola mielipuhussaan laulamassa.

opiskeluun. Vastaus oli kieltävä. Kevyen musiikin oppia ei tuolloin kouluista saanut. Pop-Jazz Konservatorio perustettiin vasta vuonna 1972.

Liemolan aktiiviura laulajana kesti vuodesta 1957 vuoteen 1966. Se sisälsi noin 60 levytetyn sävelmän ohella roolit kolmessa elokuvassa ja yhdessä teatterinäytelmässä sekä yli 100 tv-esiintymistä. Lisäksi Liemola sanoitti ja käänsi kymmeniä laulutekstejä. Myöhemmin hänestä tuli esiintyjäntaitojensa ansiosta kysytty vierailija eri firmojen ja yhdistysten tapahtumissa.

Kulosaareen

Liemola muutti Kulosaareen ensimmäisen kerran 1950-luvun lopulla Kulosaaren puistotielle vastavalmistuneisiin kerrostaloihin. Matka työpaikalle oli hetken aikaa lyhyt, kun Fennada-filmin Kulosaaren studiolla kuvattiin vuonna 1959 elokuvaa *Iskelmäketju*, jossa Liemola ja Pirkko Mannola näyttelivät keskeisiä rooleja.

Vuonna 1960 Liemola avioitui, ja perheeseen syntyi kaksi poikaa Kim ja Tom. Välillä perhe asui muuallakin, mutta takaisin Kulosaareen palattiin taas 1960-luvun lopulla, nyt vuokralla arkkitehti Matti Aaltosen suunnittelemaan tiilitaloon osoitteeseen Wäinönkuja 1. Se oli ollut Aaltosen isän kuvanveistäjä Wäinö Aaltosen viimeinen Kulosaaren koti.

Vuonna 1976 Liemolat ostivat Hopeasalmentieltä rantatontin osoitteesta Hopeasalmenranta 1. Koska tontilla oli rakennusoikeutta 600 m² ja kaksi tyhjää huonokuntoista taloa, suunnittelivat Liemolat ensin rakentavansa sinne kolmen asunnon rivitalon. Suhdanneäkymät olivat kuitenkin heikot, ja hankkeesta luo-

vuttiin. Perhe asui ensin pienempää 1950-luvun vaihteessa rakennettua taloa samaan aikaan, kun kunnostin sen yläpuolella sijaitsevaa vuonna 1926 valmistunutta puuhuvilaa. Kun saneeraustyö valmistui vuonna 1978, pienempi talo myytiin teatteriohjaaja Ralf Långbackalle. Liemolat muuttivat puuhuvilaan, jossa asuivat aina 2000-luvulle saakka.

Tässä vaiheessa oli Liemolan laulajan ura tullut jo aikaa sitten päätökseensä. Suosio oli alkanut laskea 1960-luvun puolivälissä, kun uudet musiikkityylit ja idolit, The Beatles ja kitarabändikulttuuri vyöryivät Suomeen ja tempaisivat yleisön mukaansa. Uran lopettamis päätökseen vaikutti myös ankara kolari, johon Liemola, tuolloin jo kahden pienen pojan isä, joutui keikkamatkalla vuonna 1966. Hänen molemmat jalkansa murtuivat, ja puolitoista kuukautta kestänyt sairaalajakso sietoi uudet suunnitelmat.

Kiertue-elämä jäi taakse, ja Liemola siirtyi makeistehdas Halvan markkinointipäälliköksi. Myöhemmin hän perusti oman vihannestukkuryityksen. Myös pojat Kim ja Tom ryhtyivät Kulosaareen vietettyjen kouluvuosien ja opintojen jälkeen yrittäjiksi elintarvikealalle, ja perustivat äyriäisten maahantuontifirman Äyriäistukku Oy:n. Tom Liemola asuu Kulosaareen edelleen.

Stadilainen vaikuttaa

Lasse Liemola on aina toiminut mielellään yhdessä ja yhteiseksi hyväksi. Hän vaikutti vuosia Kulosaaren seurakuntaneuvostossa, ja toimi jonkin aikaa myös Helsingin Kokoomuksen yrittäjien Kulosaaren osastossa sekä Helsingin Yrittäjien hallituksessa.

Enemmän kuin kulosaarelainen on Liemola kuitenkin aina ollut stadilainen, siis koko Helsingin asialla. Kaupungin oma kieli, stadin slangi, on merkinnyt paljon, ja Liemola onkin pakinoinut slangiksi sekä *Alueutisissa* että Stadin Slangi ry:n lehdessä *Tsilarissa*. Hän toimi myös stadilaista perinnekulttuuria vaalivan Stadin Slangi ry:n hallituksen puheenjohtajana kymmenen vuoden ajan ja on yhdistyksen kunniapuheenjohtaja eli *gloria-bamis*. Matkan varrella mukaan on tarttunut lukuisia muitakin jäsenyyksiä eri yhdistyksissä ja yhteisöissä ja niiden hallituksissa.

Liemola oli mukana Helsingin kunnallispolitiikassa vuodesta 1992 yhteensä 16 vuoden ajan edustaen vaihdellen RKP:ta, Nuorsuomalaisia ja Kokoomusta. Aktiivivuosin sisältyivät jäsenyydet kaupunginhallituksessa, kaupunkisuunnittelulautakunnassa, kiinteistölautakunnassa, satamalautakunnassa, kirjasto- ja kulttuurilautakunnassa sekä Helsinki-viikon säätiön (nyk. Helsingin tapahtumasäätiö) hallituksessa.

Vaikka Liemola onkin identiteettitään vahvasti stadilainen, kokee hän silti myös Kulosaaren itselleen edelleen läheiseksi. – ”Kulosaari on todella kiva paikka, jossa viihdyimme erinomaisesti. Tykkäsin lenkkeillä Mustikkamaalla. Ja Brändö Seglare oli meille veneilijöinä tietysti hyvin tärkeä paikka myös”, Liemola kertoo. Hän käy Kulosaarissa edelleen viikoittain milloin tapaamassa poikaansa Tomia ja edesmenneen Kim-pojan tytärtä Luciannaa, milloin seurakuntasalissa tutun Miesten piirin kokoontumisissa, Leposaarissa hartaushetkissä tai Brändö Seglaren ravintolassa.

Liemola ei siis ole jättänyt Kulosaarta. Eikä hän ole jättänyt lajojakaan. Seuraava esiintyminen on sotaorpojen tilaisuudessa helmikuussa. Syyskuussa yrittäjän päivänä 5.9. on puolestaan luvassa ”Etkot”-konsertti muiden ikivihreiden laulajatähtien kanssa Savoy-teatterissa. – ”Tervetuloa kuuntelemaan!”, Liemola toivottaa.

Kirjallisuus: Teppo Kulmala, *Anna pois mun kitarain*: Lasse Liemola ja nuoruus vauhdissa. Edico oy 2007.

Liemolat muuttivat alempana rinteessä sijainneesta Hopeasalmennrannan talosta ylempään arkkitehti Runar Finnilän suunnittelemaan huvilaan vuonna 1978.

KUVA: Simo Rista

TUNNE VÄLITTÄJÄSI

Koti on meille tärkeä. Siksi on myös tärkeää tuntea hänet, joka kotiasi välittää.

Kulosaarelaisena tunnen hyvin viihtyisän ja ainutlaatuisen asuinpaikkamme. Kun tarvitset apua asuntoasioissa, älä epäröi ottaa yhteyttä!

TUULA PARTANEN

Kiinteistönvälittäjä, LKV, LVV, YKV, rakennuttaja-asiamies RAKI™, auktorisoitu kiinteistöarvioija AKA

0400 588 200

tuula@nordlkv.fi

nordlkv.fi/tuula

N L O R V D

Talvinen Korkeasaari kutsuu vierailulle

Korkeasaari
ZOO

TEKSTI: MARI LEHMONEN
KUVAT: ANNIKA SORJONEN

Uusi Korkeasaaren sisäänkäyntirakennus avautui joulukuun alussa, ja moni onkin ehtinyt jo sitä ihastelemaan. Samalla avautuivat uusi Finkensilta Nihdistä ja syksyn remontissa ollut Korkeasaarensilta Mustikkamaalta, joten nyt ensi kertaa lähiseudun asukkaat pääsevät lenkkeilemään Korkeasaaren rannoille asti. Kruunuvuorenrantaan johtava pitkä Kruunuvuorensilta on vielä työmaana, mutta senkin on tarkoitus avautua jo kesäksi kevyelle liikenteelle. Raitiovaunuliikenne silloilla alkaa ensi vuonna.

Eläinmaailman kuulumisia

Vuosi 2026 käynnistyi paukkupakkasilla, mistä huolimatta partakorprikotkamme pyöryttivät jo perinteeksi muodostuneen munansa heti vuoden alkuun. Pariskunnan talveen kuuluvat nyt hautomavuoret luolapesässä kahden kuukauden ajan. Saaren toisella puolella talvipesissä karhut ovat nukkuneet hieman levottomasti lauhan alkutalven vuoksi, mutta kunnollisen talven alkaminen on auttanut asiaa.

Kissalaaksoon syksyllä saapuneet nuoret urokset, amurintiikeri ja aasianleijona, ovat kotiutuneet saarellemme. Harjaansa kasvattava 2-vuotias leijonauros on saanut jo seurakseen lauman vanhimman naarasleijonan ja tarkoitus on jatkaa lauman yhdistämistä vähitellen. Tiikeriuros puolestaan ottaa vielä rennosti omalla reviirillään ja viettää paljon aikaa ulkosalla, mikä ei pakuturkkisille Siperian kissoille ole mikään haaste.

Borealia-talossakin on uutta vipinää, sillä sinne on muuttanut korea mandariinisorsapariskunta Ähtärin eläinpuistosta. Ähtäristä saapui saarellemme myös metsäpeuroja kahteen eri tarhaan tänä vuonna alkavaa suojeluhanketta ennakoiden, sekä kiljuhanhia, jotka viettävät talveaan takatiloissa.

Puuhaa talvilomailijoille

Koululaisten talvilomalla 14.-22.2. eläintarhassa on jälleen ohjelmaa vaikka koko päiväksi. Eläintarha on avoinna tuttuun talviseen tapaan klo 10–16. Oppaidemme juontamien eläinten ruokintojen lisäksi ohjelmassa on maanantaista perjantaihin Eläinten talvi -teemaisia opastettuja tunnin mittaisia kierroksia, jotka lähtevät Ravintola Pukin edestä klo 12.30. Mukaan kiinnostavalle

Korkeasaaren johtaja eläinlääketieteen tohtori Sanna Hellström avaa hymyssä suin uuden sisäänkäyntirakennuksen Paanun.

retkelle pääset viidellä eurolla, jonka voit maksaa paikalla. Myös Korkeasaaren kodat käyvät kuumina; hiiellokset hehkuvat talviloman ajan, joten ota omat eväät mukaan ja tule lämmittelemään kotaan Karhulinnan tai metsäpeuratarhan edustalle.

Mandariinisorsapariskunta

Alueliitoksesta 80 vuotta

TEKSTI: MIKKO-OLAVI SEPPÄLÄ

Kulosaaren huvilakaupungin kunnallinen itsenäisyys päättyi 1.1.1946, kun Helsingin suuri alueliitos toteutui. Valtioneuvoston päätöksellä Helsinkiin liitettiin kaikki sitä ympäröivät esikaupungit. Samalla pääkaupungin pinta-ala viisinkertaistui. Liitosta oli valmisteltu viidentoista vuoden ajan.

Asutus Helsingissä alkoi jo 1800-luvun lopulla levitä kaupungin rajojen ulkopuolelle. Rautatie ja paikallisjunien seisakkeet alkoivat kasvattaa Oulunkylää ja Malmia. Länsirata valmistui 1900-luvun alussa ja nyt vuorossa olivat Haaga, Pitäjänmäki, Leppävaara ja Kauniainen. Tonttimaata oli edullista, eikä rakentamista säädelty samaan tapaan kuin Helsingin alueella. Toisaalta maanomistajat eivät tarjonneet kunnallista infrastruktuuria, kuten tieverkkoa, viemäreitä tai vesi-, sähkö- ja kaasujohtoja.

Helsingin ympäristöön perustettiin 1900- ja 1910-luvulla useita maayhtiöitä, jotka pyrkivät muodostamaan kaavoitettuja puutarhakaupunkeja. Näistä kunnianhimoisimpia olivat Brändö-yhtiön Kulosaari, Stenius-yhtiön omistamat Haaga ja Munkkiniemi sekä Julius Tallbergin Drumsö eli Lauttasaari, joiden asemakaavoista

vastasivat aikansa parhaat arkkitehdit. Näiden huvilakaupunkien omistajayhtiöt järjestivät omalla kustannuksellaan raitiovaunu- tai lauttayhteydet, jotka kytkivät esikaupungit osaksi kaupunkia. Brändö-yhtiö vieläpä rakennutti Kulosaaren sillan (1919), kun Lauttasaareissa Tallbergit saivat maanluovutuksilla Helsingin kaupungin rakentamaan sillan (1935).

Huvilakaupungeissa viehätti mahdollisuus välttää ja viihtyä omakotiasumiseen luonnon helmassa. Kunnallisen itsenäisyyden saavuttivat Kauniainen, Huopalahti (Munkkiniemi ja Lauttasaari), Haaga, Oulunkylä ja Kulosaari. Nyt ne saattoivat määrittää kunnallisveroasteensa matalammalle tasolle kuin Helsingin kaupunki ja onnistuivat myös tällä tavoin houkuttelemaan muuttajia.

Helsingin kaupunkia ei kiinnostanut yhteisten varojen käyttäminen maanhankintaan. Pakon edessä se oli

ostanut 1893 Gumtåktin kartanon maat ja 1908 Böhlen verotilan, joille olivat ehtineet muodostua Hermannin ja Fredriksbergin (Pasilan) villit esikaupungit. Äggelbyn kartanon maiden lunastaminen 1908 pani sulun asutuksen leviämiseksi Oulunkylän aseman tuntumassa. Kaupungin päättäjät kuitenkin torjuivat Munkkiniemen, Brändön ja Drumsön kartanoiden myyntitarjoukset 1910-luvun alussa.

Helsingin oli tarkistettava kantaansa, kun väestönkasvu alkoi vuodesta 1917 lähtien suuntautua yksinomaan ympäryskuntiin. Kaupunki ryhtyi nyt aktiivisesti tekemään maakauppoja tarkoituksenaan estää asutuksen leviäminen uusille vuokratpalstoille. Pukimäen Boxbacka-yhtiön maat hankittiin 1917 ja Malmilla tehtiin hankintoja 1917–1919, mutta asutus levisi sieltä pohjoisemmaksi Mosabackaan. Myös Käpylän kaupunginosan rakentaminen Pohjois-Helsinkiin purki painetta kuntarajan ulkopuolella.

Helsinki sai vuonna 1928 hankittua Brändö-yhtiön maa- ja vesiomaisuuden sekä liikenneväylät, kun se havitteli suoraa yhteyttä Herttoniemen teollisuusalueelle. Tuolloin Kulosaaren eteläiset osat oli myyty ja paljolti myös rakennettu.

Kulosaari oli monessa suhteessa esimerkillinen ja Helsingin kannalta harmiton huvilakaupunki. Se oli kompaktin kokoinen, parhaiden asiantuntijoiden huolellisesti suunnittelema ja omin verovaroin toimeentuleva, vireä 1200 asukkaan yhdyskunta. Vuonna 1937 ilmestyneessä Helsinki-kirjassaan Arne Rancken ylisti Kulosaarta:

”Det bästa vi äga på villaarkitekturens område har samlat sig här bland praktfulla blomstersängar och rosengårdar. Alla krav på bekvämligheter, hemtrevnad, sport och uppfostran, ständigt förbättrade kommunikationer, allt är tillfredsställt på ett sätt, som gör Brändö villastad till ett oberoende idealsamhälle i storstadens närmaste grannskap. Stadsbon har här den förnämligaste utflyktsplats, där allt bjudes hans törstande själ: ro och svalka, sommarfägring och den skönaste vintersport.”

Kaikissa esikaupungeissa ei ollut yhtä ruusuista. Malmi, Tapanilan, Pakinkylän (Pakilan) ja Pukimäen asukkaat tekivät 1920-luvun puolivälissä aloitteita liittyä Helsingin yhteyteen. Nyt sisäasiainministeriö asetti selvitysmiehen, jonka tehtävä oli valmistella ja laatia esitys Helsingin esikaupunkiliitoksesta. Tehtävään nimettiin vuoden 1928 lopulla Yrjö Harvia (1887–1947). Hän oli Kunnallisen keskustoimiston johtaja ja Suomen Kaupunkiliiton sihteeri, joka toimi edistyspuolueen mandaatilla aktiivisesti Helsingin kunnallispolitiikassa. Harvia oli erityisesti sosiaalisen asutopolitiikan vaikuttaja ja Helsingin kiinteistölautakunnan pitkäaikainen puheenjohtaja.

Harvia työskenteli hitaasti, mutta lopputulos oli sitäkin perinpohjaisempi. Selvityksen ensimmäinen osa (1936) kuvasi Helsingin esikaupunkien muotoutumista ja maanomistuksen kehitystä sadan vuoden ajalta. Tar kasteltava vyöhyke ulottui lännessä Kauniaiseen, pohjoisessa Korsoon ja idässä aina Västersundomiin ja nykyiseen Vuosaareen saakka. Selvityksen toisessa osassa (1940) vaatimuksia oli pohjoisessa kohtuullistettu siten, että Tikkurila jätettäisiin rauhaan. Länsisuunnalla Harvia ja Helsingin kaupunki ajoivat edelleen Espoon maalaiskuntaan kuuluvien Kilon, Leppävaaran ja Hagalundin (nykyisen Tapiolan) liittämistä pääkaupunkiin.

Alueliitosta vastustivat Kulosaaren lisäksi Kauniaisten ja Huopalahden kunnat. Viimeksi mainittuun kuuluivat Munkkiniemi ja Lauttasaari. Ne saattoivat vedota voimassa olevaan lakiin kunnallisen jaotuksen muuttumisesta, jonka mukaan pakkoliitos oli lainvastainen, ellei se ollut tarpeen ”huomattavan epäkohdan” poistamiseksi tai yleisen edun vuoksi. Kulosaaren huvilakaupungin lausunnon laati 1936 presidentti K. J. Ståhlberg, joka pystyi oikeustieteilijänä osoittamaan, ettei pakkoliitokselle ollut perusteita. Kulosaareissa ei ollut sellaisia sisäisiä epäkohtia tai laiminlyöntejä, jotka olisivat edellyttäneet pakkoliitosta. Vesialueet erottivat Kulosaaren Helsingin kaupungista, kulku Kulosaaren läpi kävi sulavasti ilman esteitä, ja Suomessa oli lukuisia Kulosaarta pienempiäkin kuntia.

Harvian selvityksessä näitä esikaupunkeja maalailtiin maakeinottelun tuloksena syntyneiksi hyväosaisten ”veropakopaikoiksi”, joiden asukkaat kävivät päivätöissä Helsingissä. Pakkoliitosmenettelyn keskeisiä argumentteja oli, että vapaamatkustajat pitäisi saada emokunnan yhteyteen ja Helsingin veronmaksajiksi. Ståhlberg torjui nämäkin väitteet. Ei sillä ollut merkitystä Helsingin kunnallistaloudelle, jos runsaat 200 kulosaarelaista kävi Helsingissä töissä ja jos viidentoista vuoden aikana kaksi helsinkiläisfirmaa oli siirtynyt kirjoille Kulosaareen. Vaikka Kulosaaren kunnallisveroaste oli matalampi kuin Helsingissä, kaupunki keräsi vuosittain siltamaksuina miljoonan markan veron kulosaarelaisilta. Kaiken kaikkiaan yhdistämisestä ei olisi sanottavaa hyötyä Helsingille, mutta sitäkin enemmän haittaa Kulosaarelle.

Presidentin argumentit tai arvovalta eivät riittäneet, kun pakkoliitos ajettiin poliittisena päätöksenä läpi. Selvitysmies Harvia myönsi, että Kulosaari oli hoitanut asiansa hyvin ja että se ei ollut aiheuttanut Helsingille vahinkoa. Harvia ja Helsingin kaupunki vetosivatkin yleiseen etuun. Kaupunginhallitus lausui 1.6.1939: ”On selvää, ettei alueliitosta voida toimeenpanna siten, että keskelle kaupunkialuetta jätettäisiin erillisen hallinnon varassa toimiva itsenäinen kunta, jonka asukkaat sosiaa-

Kulosaari oli vuonna 1934 itsenäinen kunta.

Kuva Veljekset Karhumäki. Helsingin Kaupunginmuseo.

Velj. Löytyn konsertti täytti kirkon

TEKSTI: KIRSTI SANTAOLMA

KUVAT: PERTTI IMMONEN

Syksyisenä sunnuntai-iltana 16.11. Kulosaaren kirkon valui ihmisiä jatkuvana virtana. Lähellä konsertin alkamisaikaa moni kääntyi ovelta takaisin. Sisään ei yksinkertaisesti mahtunut. Kulosaaren kirkkovakan järjestämässä konserteissa on ennenkin ollut paljon yleisöä, mutta tämä ryntäys oli ainutlaatuinen. Joukossa oli sekä vanhoja että nuoria, ihan pikkulapsiakin, ja aika tasaisesti kumpaakin sukupuolta.

Veljekset Jaakko, Sakari ja Mikko Löytty antoivat yleisölle parastaan eli sitä, mitä ihmiset olivat tulleet hakemaan. Ohjelmaan valitut ”kaipauksen laulut” veivät kuulijat kauas sekä ajassa että paikassa. Laulujen sanat olivat tähän aikaan ja paikkaan sopivia ja samalla universaaleja.

Konsertin loputtua aplodit olivat hyvin voimakkaat ja saivatkin trion esittämään vielä kaksi ”encorea”. Siinä kuultiin ainakin ”Kahden maan kansalainen”.

Halusimme saada lehteen kuulijoiden mielipiteitä ja kysyimme monelta, mikä sai hänet tulemaan tähän

konserttiin. Useimmissa vastauksissa toistui nuoruuden muistot – paikalla oli siis paljon uskollisia seuraajia. Kysyimme myös, mikä oli parasta. Välitön tunnelma, rauhan ja rakkauden teemat, svengi... Negatiivista oli ahtaus ja tilan puute. Tulevien konserttien esiintyjiksi ehdotettiin Diandraa, Juha Tapiota ja Pekka Simojokea.

Haastattelimme myös Herttoniemen seurakunnan kirkkoherraa Minnamari Helaseppää, joka oli tullut konserttiin rentoutumaan pari viikkoa kestäneen piispantarkastuksen päätyttyä iltapäivällä.

”Tulin mielelläni konserttiin, sillä olen seurannut Löytyn veljesten musiikkiuraa ihan pienestä pitäen. Aloitteleva muusikko Jaakko Löytty asui vaimonsa Kaija Pispän kanssa kotimme naapurissa Jyväskylässä, kun olin pieni, alle kouluikäinen. Näinä vuosina Jaakko taisi julkaista tutut kappaleensa Kala-Pekka ja Ilouutinen – nykyäänkin edelleen hyvin suosittu joululaulu!

Myöhemmin kuulin Löytyn veljeksiä eri kokoonpanoissa esimerkiksi Kirkon vuosittaisilla nuorisopäivillä eri konserteissa. Olin kova fani!

Vuonna 1990 pääsin yllättäen Lapuan nuorisokuoron kanssa (olin tässä välissä muuttanut kouluvuosiikseni Lapualle) levyttämään Jaakko Löytyn tekemän Matkamiehen iltarukous – Vielä mä toivon -nimisen musiikkikokonaisuuden ja konsertoimme myös yhdessä. Tällöin veljeksistä Mikko Löytty (basso) ja Sakari Löytty (rummut) soittivat myös Qstone-nimisessä yhtyeessä (laulusolistina oli Mikko Kuustonen), joka oli muutamissa konserteissa taustabändinämme. Tämä oli itselteni toteutunut unelma!

Joten Löytyn veljekset ovat ilahduttaneet minua musiikillaan yhdessä ja erikseen pitkin elämäni. Oli suuri ilo tulla kuulemaan heitä Kulosaaren kirkkoon tällä kertaa tällä kokoonpanolla. Nautin siitä, että heidän

musiikissaan kuuluvat monet afrikkalaiset vaikutteet, kuten rytmit, johtuen heidän afrikkalaisesta lapsuudestaan ja myöhemminkin Afrikan eri maissa vietetyistä ajoista. Lisäksi Löytyn veljeksillä on myös ollut paljon kantaa ottavia sanoituksia esimerkiksi oikeudenmukaisuuden teemoihin liittyen. He ovat aina osanneet kuvata myös kristillistä uskoa ja kristittyinä elämistä tavalla, joka on puhutellut ihmisiä.”

Jukka Valkama puolestaan oli kuullut Löyttyä ensimmäisen kerran ollessaan oppilaana Kulosaaren yhteiskoulussa. Hänen kohdallaan ympyrä sulkeutui Löyttyjen musiikin osalta vähän kuten hänen omakin kulkunsa – vuosikymmeniä maailmalla ja eri puolilla Suomea ja nyt taas Kulosaareissa.

Hänen mielestään parasta on se, että ”vanhat gubbet pystyvät gruuvaamaan ja svengaamaan. Musiikki oikeasti soi.”

Seurakuntaneuvostossakin toimivia:
Minnamari Helaseppä, Kirsti Santaholma ja Elina Raike-Ojanen.

Kulosaaren kirkon alttarilla Jaakko, Sakari ja Mikko Löytty. Heidän takanaan on taidemaalari William Lönnbergin maalaama alttari-taulu Vuorisaarna ja alttarilla Tapio Junnon veistämät krusifiksi ja kynttilänjalat.

Anu Utriainen Ateneumista

TEKSTI: KIRSTI SANTAOLMA

Kevään 2026 ensimmäinen teemailta Lukutuwassa toi Kulosaareen Ateneumin independentin Anu Utriaisena ja hänen kuratoimansa näyttelyn Gallen-Kallela, Klimt & Wien. Moni läsnäolija oli varmasti jo käynyt Ateneumissa tutustumassa näyttelyyn, mutta onneksi pääsimme näkemään alun teknisistä ongelmista huolimatta myös Anun valmistaman visuaalisen esityksen.

Teemaillassa oli tarkoitus keskittyä näyttelyn valmisteluihin ja taustoihin, mikä toteutuikin. Tämän näyttelyn edellä oli Wienissä ollut Akseli Gallen-Kallela-näyttely, jolla oli erikoinen historia. Ateneum oli pitkään valmistellut Gallen-Kallela-näyttelyä yhteistyössä Moskovan Tretyakovin taidegallerian kanssa. Monista museoista ja yksityisiltä lainatut teokset oli jo pakattu vietäväksi Moskovaan päivänä, jona Ukrainan sota sulki rajat. Hyvin valmisteltu hanke pysähtyi siihen.

Anu Utriainen tutkii tauluja kollegojen kanssa.

Pakatusta materiaalista syntyi Ateneumiin oma Gallen-Kallela-näyttely, jonka Wienin museosiantuntijat halusivat saada omiin tiloihinsa syksyllä 2024. Gallen-Kallelan töitä oli ollut esillä Wienissä 1900-luvun alkuvuosina, jolloin hän oli tekemisissä Gustav Klimtin ja muiden sesessionistien kanssa. Pariisin maailmannäyttelyn Suomen paviljongin työt olivat tehneet suuren vaikutuksen wieniläisiin. Ainakin vuosina 1901 ja 1904 Gallen-Kallela osallistui Wienin sesessionistien näyttelyihin.

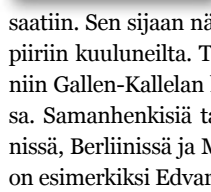
Pakatusta materiaalista syntyi Ateneumiin oma Gallen-Kallela-näyttely, jonka Wienin museosiantuntijat halusivat saada omiin tiloihinsa syksyllä 2024. Gallen-Kallelan töitä oli ollut esillä Wienissä 1900-luvun alkuvuosina, jolloin hän oli tekemisissä Gustav Klimtin ja muiden sesessionistien kanssa. Pariisin maailmannäyttelyn Suomen paviljongin työt olivat tehneet suuren vaikutuksen wieniläisiin. Ainakin vuosina 1901 ja 1904 Gallen-Kallela osallistui Wienin sesessionistien näyttelyihin.

Gustav Klimtin tunnetuimpia teoksia on vuonna 1902 maalattu Beethoven-friisi, jonka joissakin kuvissa tutkijat näkevät Akseli Gallen-Kallelan vaikutuksen. Teoksen huolella tehty kopio oli tuotu Ateneumiin täyttämään yhden salin. Friisi kuvaa ihmiskunnan kamppailua kohti onnea. Näyttelyssä kuultiin tasatunnein oodi ilolle, joka on osa Beethovenin 9. sinfoniaista.

Akseli Gallen-Kallelan maalaus Kevät oli mukana pohjoismaisen taiteen näyttelyssä vuonna 1901. Nykyään teos on esillä Belvedere-museon Secession-huoneessa.

Wienin Gallen-Kallela-näyttelyn yhteydessä syntyi idea tuoda Klimt ja sesessionistit Suomeen. Ateneum oli pyytänyt lainaksi 12 Klimtin taulua, mutta vain neljä saatiin. Sen sijaan näyttelyyn saatiin töitä muilta ryhmän piiriin kuuluneilta. Taiteilijoiden yhteistyö on nähtävissä niin Gallen-Kallelan kuin monien sesessionistien tauluissa. Samanhenkisiä taiteilijoita oli muuallakin kuin Wienissä, Berliinissä ja Münchenissä. Ateneumin näyttelyssä on esimerkiksi Edvard Munchin töitä.

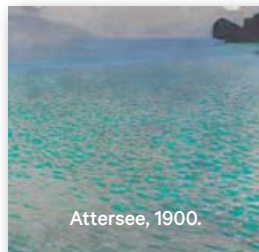
Alla olevat neljä Klimtin teosta saatiin Itävallasta lainaksi näyttelyyn. Ateneum ei omista yhtään Klimtin maalausta.

Josef Lewinsky Clavigon roolissa, 1895.

Amalie Zuckerkandl, 1917–1918.

Attersee, 1900.

Äiti kahden lapsen kanssa, 1909–1910.

Sesessio

Vuoden 1904 näyttelyn julisteesta voi nähdä Gallen-Kallelan vaikutusta.

Näyttelyn nimessä olisi voinut olla mukana Wienin sesessio, sillä juuri siitä Ateneumin näyttelyssä oikeastaan oli kyse. Sana sesessio tarkoittaa eroamista jostakin, 1800- ja 1900-luvun vaihteen taiteessa se merkitsi irtoamista perinteisistä taideinstituutioista ja akateemisesta taideopetuksesta. Tämä irtautuminen eli muutos näkyi monessa.

”Secession” on vuonna 1897 Wieniin rakennetun museon nimi. Sesessionistit aloittivat toimintansa Gustav Klimtin johdolla Wienissä samoihin aikoihin. Ryhmään kuului varsinaisena jäsenenä noin 400 miestä mutta ei yhtään naista; aikakaudelle tyypillisesti naiset kelpasivat mesenaateiksi ja malleiksi ja myös vaikka taidemaalareiksi, mutta eivät ryhmän jäseniksi. Aktiivinen toiminta hiipui jo muutaman vuoden kuluttua Klimtin jättäessä ryhmän vuonna 1905. Ryhmän piiriin kuului muitakin kuin kuvataiteilijoita, esimerkiksi säveltäjä Gustav Mahler, joka taas teki yhteistyötä Jean Sibeliuksen kanssa.

Ateneumin näyttelytekstissä sanotaan: ”Sesessionistien tavoitteena oli kaikkien taiteenlajien tasa-arvo: kuvataiteen, arkkitehtuurin, käsityön, muotoilun ja muodin tuli yhdessä kuvastaa modernia maailmaa. Tärkeässä roolissa olivat erilaiset painotuotteet ja julistheet, joiden välityksellä sesession aatteet levisivät laajalti.”

Myös Anun esityksessä nähtiin kuvia julkisista rakennuksista, taiteilijoiden kodeista ja puutarhoista, vaatteista, huonekaluista, astioista... usein vierellään kuva vastaavasta suomalaisesta kokonaisuudesta tai yksityiskohdasta. Sesessionismin henkinen kokonaistaideteos, johon pääsee helposti tutustumaan, on Hvitträsk.

Sesessionismissa oli tai on kyseessä poikkitaiteellisuus tai kokonaisvaikutus. Nämä ovat yhä voimassa olevia ilmiöitä. Suomessakin voi nähdä saman ilmiön vaikkapa Marimekon unikoiden käytössä tekstiileissä, saappaissa, astioissa, ettei vain lentokoneissakin.

Miksi muuten meille ei koulussa puhuttu sesessiosta tai sesessionismista, kun me suuret ikäluokat opekselimme toisen maailmansodan jälkeisessä maailmassa? – Se johtunee siitä, että saksankielinen maailma ei ollut

muodissa. Oli unohdettu, että 1900-luvun alussa Itävalta-Unkari oli maailmanvalta ja sen pääkaupunki Wien oli oikea maailmankaupunki.

Löytö Ateneumin kätöistä

Vaikka Ateneumissa ei ole Klimtin maalauksia, nyt siellä on ainakin yksi aito piirros.

Se löytyi, kun tätä näyttelyä valmisteltaessa kaivettiin esiin portfolio, jonka Kansalliskirjasto oli kauan sitten ostanut Viktor Hovingilta. Salkusta löytyi kymmenen vuosien 1916–17 teosten mukaista painokuvaa/julistetta, jotka siellä olivat myös teosluettelon mukaan. Niiden välistä löytyi myös Gustav Klimtin signeeraama hahmotelma, joka on pystytty todistamaan alkuperäiseksi.

Gustav Klimtin portfolioista löydyntä Klimtin piirros löytyy ”jalostettuna” Klimtin maalauksesta ”Die Freundinnen”. Tämänkin ovat asiantuntijat pystyneet todistamaan.

Klimtiä pienellä rahalla

Tällainen juliste oli erään teemailan vieraan huoneen seinällä 1960-luvulla.

Klimt-taidekuvia, tämänkin ”Suudelman” voi ostaa julistekaupasta tai ehkä kirpputorilta jopa alle kymmenellä eurolla.

Lukijan kirja-arvio

TEKSTI: PEKKA HARTTILA & KIRSTI SANTAHOLMA

Kulosaarelainen Pekka Harttila (varatuomari ja diplomaatti) on lähes ammattimainen kirja-arvostelija, sillä hän on vuosikymmenten varrella kirjoittanut kymmeniä arvosteluja Satakunnan kansa -lehteen. Nyt hän on lukenut kulosaarelaisen historioitsijan Henrik Meinanderin Helsingin historian ja kirjoittaa siitä tähän lehteen.

Henrik Meinander: Helsinki. Erään kaupungin historia. Suomentanut Kari Koski. Siltala 2025. Kolmas painos.

Professori Henrik Meinander lähtee ytimekkäässä Helsingin historiaa käsittelevässä tutkimuksessaan siitä, että meren läheisyys on keskeinen osa Helsingin todellista olemusta. Ruotsin määrätietoisella kuninkaalla Kustaa Vaasalla (1523–60) oli mielessään taloudelliset edut, kun hän 12.6.1550 määräsi rangaistuksen uhalla Porvoon, Rauman, Ulvilan ja Tammisaaren porvarit muuttamaan Helsinkiin kaupunkia rakentamaan. Helsingissä hän pääsi ensi kerran käymään viiden vuoden kuluttua, jolloin hän oli tyytymätön uuden kaupungin kehitykseen.

Ensi vuosikymmeninä Helsingin kehitys olikin hidasta, asukasmääräkin pysytteli viidensadan vaiheilla. Erilaiset sodat ja levottomuudet rasittivat. Kustaa Vaasan jälkeläinen Kustaa II Aadolf vieraili kaupungissa tammi-kuussa 1616 – neuvottelut käytiin raatihuoneella, joka oli kaupungin ainoa suurempi kaksikerroksinen talo!

Sitten tilanne alkoi parantua; dynaaminen kenraalikuvernööri Pietari Brahe päätti siirtää Helsingin lähemmäksi avomerta (sen voidaan ajatella lopullisesti toteutuneen nykyisen Kalasataman alueena). Väkilukukin nousi 1600-luvun lopussa 2100 asukkaaseen.

Kovat ajat tulivat uudelleen. Venäjän keisari Pietari Suuri tarkkaili 1713 yhdeltä Kruunuvuoren selälle ehtineistä venäläisaluksista hyökkäystä Helsinkiin, mikä jätti kauheat jäljet. Ns. Isoviha päättyi 1721 Uudenkaupungin rauhaan ja Helsinki alkoi hitaasti elpyä. Mutta vielä oli koettava kovia aikoja.

Helsinki varustautui käyttäen hyväksi saaristoa. Erinomaisesti Meinander selostaa Viaporin rakentamisen vaiheita. Avainasemassa oli Augustin Ehrensvärd. Hänen muistomerkinsä on edelleen näyttävällä paikalla Suomenlinnassa.

Suomen tultua Venäjään kuuluvaksi suuriruhtinaskunnaksi Helsingistä tuli sen pääkaupunki. Kaupungin kehitys

oli 1800-luvulla ripeää. Monipuolisesti ja perusteellisesti Meinander senkin ajan käsittelee mitään olennaista unohtamatta. Sama pätee Helsingin merkitykseen Suomen itsenäisyysprosessissa. Samalla hyvällä otteella käsitellään kirjassa myös valtiollisen itsenäisyytemme vuosia.

Jo kolmanteen painokseen ehtinyttä teosta voi suosittelaa sen lukijaystävällisyyden takia. Johdonmukaista kirjaa on helppo lukea, henkilökuvaukset osuvat kohdalleen. Kaupunkisuunnittelun vaikeuksia Meinander käsittelee tarpeen tullen sopivan keventävästi.

(Pekka Harttila)

Kulosaarelaiset-lehti toivoo, että muutkin kulosaarelaiset lukisivat ja kirjoittaisivat arvioitaan ja näkemyksiään vaikkapa Lukutuvasta löytyvistä kirjoista. Lehdellä ei ole mitään vaatimuksia tekstin pituuden tai lajin suhteen.

Lukutupaankin hankitaan myös monenlaisia kirjoja. Vaikka painopisteenä on kaunokirjallisuus, on viime aikoina hankittu myös tietokirjallisuutta ja välistä jännitystäkin. Lukutuvan ”hoitokunta” toivoo, että kulosaarelaiset kertoisivat, mitä kirjoja sinne haluavat. Toiveet pystytään todennäköisesti toteuttamaan nopeasti.

Lukutuvassa on nyt myös OTA & ANNA -hyly kulosaarelaiten käyttöön.

Lukutuvan kirjahankintoja syksyllä 2025

Adichie Chimamanda Ngozi: *Unelmia*, Otava
Andersson Lena: *Tutkielma inhimillisestä käyttäytymisestä*, Siltala
Beard Jo Ann: *Juhlapäiviä*, Tammi
Brown Dan: *Salaisuuksien salaisuus*, WSOY
Dicker Joël: *Villipeto*, Tammi
Erpenbeck Jenny: *Kairos*, Tammi
Fosse Jon: Toinen nimi: *Septologia I – II*, WSOY
Haavisto Pekka: *Biisonipolku*, Otava
Hardwick Neil: *Poistetut kohtaukset*, WSOY
Harley Samantha: *Kiertoradalla*, Otava
Itäranta Emmi: *Lumenlaulaja*, Teos
Jansson Sophia: *Kolme saarta – isä, äiti ja minä*, Siltala
Järvelä Jari: *Raiteet*, Tammi
Lehtinen Lasse: *Läheltä piti*, Otava
Louis Edouard: *Monique pakenee*, Tammi
Mazzarella Merete: *Nyt kun kirjoitan tätä*, Tammi
Meinander Henrik: *Helsinki. Erään kaupungin historia*, Siltala
Norek Olivier: *Talven soturit*, Otava
Nummi Markus: *Käräjät*, Otava
Rätinen Suvvi: *Pakolainen*, Otava
Roy Arundhati: *Turvani ja myrskyni*, Otava
Räinä Jenni: *Vaino*, Otava
Salmi Hannu: *Frans Leijon, kuurosokean ihmeellinen elämä*, Otava
Schlesser Thomas: *Monan katse*, Otava
Similä Ville: *Kani nimeltä Paisti*, Otava
Sinisalo Johanna: *Joutsenlaulu*, Otava
Strout Elizabeth: *Burgessin pojat*, Tammi

Yhteistyötä kaupungin kanssa

TEKSTI: KIRSTI SANTAHOLMA

On aiheellista kysyä, onko Kulosaaren kaupunginosayhdistyksellä yhteistyötä kaupungin kanssa. Joissakin asioissa yhdistys on ilmeisesti positiuslistalla, esimerkiksi Ostarin kaavamuutoksesta ja Korttelitalon laajennuksesta on tullut postia Kaupunkiympäristön toimialalta.

Monista saaren yhteisistä asioista olemme saaneet tiedon sanomalehdestä. Ihan viimeksi saatiin lukea lehdestä keväällä 2027 alkavan metroliikenteen katkon ajan liikennejärjestelyistä. Tämä koskee meitä kovasti ja olisimme mielellämme mukana suunnittelemassa.

Tässä tiedoksi Kulosaarta koskevat osat tiedotteesta: Metroliikenteen katko kestää nykyisen arvion mukaan loppukeväästä 2027 loppuvuoteen 2027. Katkon aikana metro liikennöi länneestä Hakaniemeen ja idästä Herttoniemeen. Töiden aikana metro ei voi liikennöidä Kulosaa-

areen. Katkon aikana kunnostetaan Sörnäisten ja Kulosaaren metroasemia ja metron alueen siltoja.

Kysyin tähän liittyen bussin 16 tilanteesta ja sain juuri ennen lehden painoon lähtöä vastauksen: ”Suunnitelman mukaisesti linja 16 lakkautetaan elokuussa 2026 pudonneiden matkustajamäärien takia. Linja 81 siirtyy ajamaan Kulosaaresta kohti Herttoniemeä myötätävään reittiä Kyösti Kallion tie – Risto Rytin tie etelään – Kulosaarentie – Svinhufvudintie – Tupasaarentie – Risto Rytin tie pohjoiseen (oma reitti). Linja 81 korvaa Kulosaaressa linjalta 16 poistuvaa osuutta.”

Seurattavia ja yhteisiä asioita riittää: pysäköinti Kulosaaressa, bussiliikenne saaren sisällä, Mustikkamaan luisteluradan kunto...

LASKIAISLOUNASTA YHTEISVASTUUN HYVÄKSI

Kulosaaren kirkon mäellä
laskiaissunnuntain
messun jälkeen

Su 15.2. klo 11.30-13
Hernekeittoa soppatykistä
+ laskiaispullia!

Lounaan tarjoaa Kulosaaren kirkkovakka ry

Vapaaehtoinen maksu (MobilePay 27640)
Yhteisvastuukeräyksen kautta yksinäisten
vanhusten, maailman kriisialueiden ja oman
seurakuntamme diakoniatyön hyväksi.

RESONAARI
HELSINKIMISSIO

VALOILMIÖ

konsertti

Kulosaaren kirkossa
sunnuntaina 8.2.2026

kello 18

Konsertissa kerätään kolehti
Yhteisvastuukeräykseen

Vapaa pääsy, tervetuloa!

HERTTONIEMEN SEURAKUNTA
KIRKKO HELSINGISSÄ

Punakapinan aika Kulosaaressa 1918

– Albert Boxström muistele (osa 2)

TOIMITTANUT: MIKKO-OLAVI SEPPÄLÄ

Borgströmin tupakkatehtaan johtaja Albert Boxström (1865–1940) asui 1910- ja 1920-luvun vaihteessa Kulosaaressa. Punakapinan aikana talvella 1918 huvilakaupungissa koettiin kauhunhetkiä. Punaiset hakivat saaren itälaidalla asuneen Boxströmin ja passittivat hänet selliin. Yhdeksän päivän vankeuden jälkeen hän sai palata kotiinsa. Kulosaarelaiset-lehti julkaisee katkelman Boxströmin muistelmateoksesta Ragu (1935), osa 1 ilmestyi lehdessä 2025-6.

Senaatintorin poliisellissä

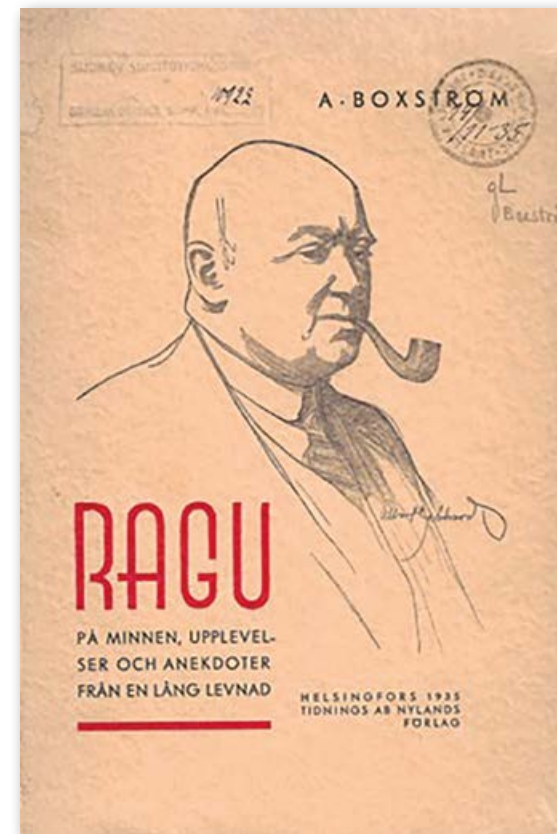
Jag blev så införd till förhör inför två riktiga huligantyper, vilka dock synbarligen voro så uttröttade att de turvis somnade in med huvudet liggande på bordet. Det var svårt att få reda på vad de egentligen ville veta. Det enda, som jag fick klart för mig, var att de frågade om jag kände guvernör Jalander och visste var han fanns. Att jag väl kände honom medgav jag, men sade tillika att han ingalunda var så tokig att han uppehöll sig i Helsingfors. Detta sade jag ehuru jag väl kände till hans vistelseort i gården Armfeltsvägen 6. Jag tror dock att huvudorsaken till mitt anhållande var den att jag var ordförande i en på Brändö bildad sällskapsklubb. De röda antogo att denna hade någonslags politisk karaktär, ehuru den var tillkommen i fullkomligt motsatt avsikt. Man hade nämligen fått så nog av allt politiskt kannstöperi, att i denna klubb stadgar uttryckligen bestämdes att politik icke skulle få diskuteras där.

Efter avslutat förhör blev jag sänd till polisfängelset vid Senatstorget, dit jag anlände kl. 6-tiden på morgonen. Före mig fanns där endast en annan fånge, och medan jag satt på en bänk och väntade på att bli införd i någon cell, hörde jag denne fånge genom en glugg i väggen till sin cell samtala med en röd fångvakt. Samtalet fördes på finska, men jag tyckte mig märka att mannen var svenskspråkig, och när fångvaktaren för en stund avlägsnade sig gick jag fram och tilltalade honom, som var klädd i en liten skinnjacka, långa strumpor och skor. Det befanns vara dåvarande kyrkoherden i Wörå, riksdagsmannen Bäck. Rödingarna hade tydligen icke reda på att denne man före Mannerheim var den egentlige ledaren vid bildandet av den vita fronten i Österbotten, ty i annat fall hade han tviselsutan icke befunnit sig bland de levandes antal.

Mig unnades därpå den förmånen att själv få välja cell, icke för att den ena var stort bättre än den andra. Några möbler fanns där icke och bädden bestod endast av några halmstrån på golvet. Jag var som sagt den första, men före kl. 9 på morgonen hade jag 8 kamrater. Den sista, som nervös och uppriven efter överväld vid häktningen, anlände, var politikern och riksdagsmannen, jur. kand. Antti Mikkola. Redan samma dag på aftonen togs han åter ut och nedsköts på gatan. Jag var den sista som tryckte hans hand, då han fördes bort.

Det var trista dagar som nu började. Sedan Brändöborna hållit skallgång för att leta rätt på mig efter mitt bortförande, hade mitt hemfolk dock slutligen fått reda på min vistelseort och sände mig några dynor och filter. Min brorson, studerande vid tekniska högskolan, hade samma natt tvingats ur sängen i sitt hem och förts till Observatorieberget, där han nedsköts. Det värsta var att man ej visste vad som egentligen försiggick. Smattandet av gevärsskott hörde man ideligen, dag och natt. Prosten Bäck brukade dock ofta lista sig in i vår cell och där försökte vi berätta roliga österbottniska bygdemålshistorier samt sjunga glada visor för att hålla humöret uppe hos medfångarna, av vilka många voro psykiskt alldeles nere. Nattetid hände det ofta att luckan till celldörren öppnades och bajonetter stukos in med hot om misshandel.

Kosthållningen ombesörjdes av Elanto och var synnerligen god, men jag och de flesta av mina kamrater föredrogo att beställa mat från annat håll, vilket var tillåtet. Från Borgströms tobaksfabrik lyckades jag få mig tillsänt ett större parti cigarrer och cigaretter, så att jag underhöll praktiskt taget hela fängelset, både fångar och fångvaktare, med fritt rökverk.

Borgströms tobaksfabrik hade under tiden beslagtogs av de röda, som där bedrev rörelse för egen räkning, men emedan jag alltid stått på god fot med arbetarna, så erfor jag att dessa sänt deputationer till den röda ledningen med yrkande om mitt frigivande, men utan resultat.

Efter nio dagars inspärning befriades mina fångkamrater och jag lika omotiverat som vi blevo häktade.

Viinit menivät, mutta keittäjä pelasti kinkut ja konjakit

Under tiden hade de röda huserat i min villa på Brändö, från vilken även de övriga familjemedlemmarna flyttat till staden. Något annat ofog hade de dock därunder mig veterligen icke begått, än att de skurit sönder ett par mattor, bortfört diverse linnekläder och -druckit ur mitt rätt stora vinförråd.

Såsom ett komiskt intermezzo kan jag nämna att min köksa, som var en av de rödaste bland de röda, räddade ett par saltade skinkor, som gårdskarlen hustru tillägnat sig. Köksan gick till de rödas chef och påstod att skinkorna "kuuluivat taloon eivätkä talonmiehen rouvalle" (hörde gården och icke gårdskarshustrun till) med sådan pondus att några rödgardister med bajonetterna mot bröstet tvingade den sistnämnda att

återställa skinkorna. Ävenså räddade hon ett parti små äkta likör- och cognaksflaskor genom att ställa in dem uti kopparkokkärnen på kökshyllorna, där ingen kom sig för att söka dem.

Då de röda under min fängelsetid sökte efter min son, en skolpojke, fann jag för gott att placera honom i en dansk familj, och kvarblev jag någon tid även själv i staden. Jag telefonerade därunder en dag till den röda poliskommissarien i Berghäll och frågade vad man avsåg med de efterspaningar, som jag erfor att hade gjorts efter min nämnda son. Denna kommissarie kände mig genast. Det var nämligen typograf Lahtinen, som föregående höst var ledare för vaktkompaniet på Brändö. Jag fick efteråt höra att enligt hans yttrande mitt fängslande varit ett misstag. Han bad mig jämte min son komma ut till hans poliskontor, men jag betackade mig för denna inbjudan och bad honom i stället besöka mig på Kleinehs hotell, där jag bodde.

Efter några dagar kom han verkligen och jag hade ett långt och intressant samtal med honom om de rödas åtgärder, vartill han blott svarade att han var en rättrogen socialist, som lydte sitt partis paroller, men ingen bandit. Han bad att få de små av poliserna utfärdade lappar, som man behövde för att få trafikera vägen till Brändö, och återhämtade om en stund desamma försedda med påskrift av överbefälhavaren "personlig oantastbarhet garanteras" samt överbefälhavarens namn och sigill. När Lahtinen gick bort yttrade han att han icke gjort detta för att göra mig en tjänst, utan endast för att han ansåg det vara rätt. Han vände sig slutligen om på tröskeln och sade: "Kanske den dag ännu kommer då jag får vända mig till eder".

Kulosaaren suojeluskunta perustetaan ja kapina kukistetaan

Och denna dag kom. Dagen efter Helsingfors' intagning av tyskarna hade vi på Brändö bildat en egen skyddskår. På aftonen då staben var församlad hos mig anmälde någon att en man sökte mig ute i hallen. Detta var Lahtinen. Han sade att det nu gått så som han hade förutspått. Två av hans bröder hade stupat i kriget och nu hade han att underhålla, utom sin egen familj och sin gamla mor, även brödernas familjer. Han visste att han såsom i någon mån ledande person var efterspannad, men "jag döljer mig icke, utan vill stå för vad jag gjort" sade han, tilläggande att han varit en av de två röda som vid tyska flottans ankomst haft till uppgift att konferera med befälet för denna. Han sade sig nu ha fått nog av politik och ville endast söka arbete i sitt gamla yrke samt bad mig giva honom någon slags rekommendation. Mannens rättframma uppträdande

Borgströmin tupakkatehdas vuonna 1918

Kuva: Finna museovirasto.

tilltalade mig och jag rapporterade genast till den församlade skyddskårsstaben om hans besök, tilläggande att han med förtroende såsom fri man kommit till mig och att han även såsom fri man skulle få lämna mitt tak. Jag bad honom komma tillbaka följande dag, då jag skulle se vad jag kunde och ville göra för honom.

Följande dag infann sig hans hustru och berättade att mannen nu blivit fångslad och förd till Sveaborg, där pro-

cessen vanligen gjordes kort med de rödas ledande män. Jag skrev då en utförlig relation om allt vad jag visste om Lahtinen samt min personliga uppfattning om honom. Någon vecka därefter erhöll jag från Lahtinen ett rörande brev, vari han tackade mig för mitt utlåtande, sägande att detta inför krigsrätten räddade honom till livet och friheten. Jag hade sålunda kunnat återgälda den tjänst han gjorde mig, då han var poliskommissarie i Sörnäs.

Irrbördeskriget avslutades för Helsingfors' vidkommande med tyskarnas intåg. Den kritiska dagen var Brändö societet församlad uppe i strandhotellens ligghall, varifrån vi avhörde kanonaden och gevärsmattret vid tyskarnas ankomst. Bl.a. sågo vi huru de med ett enda skott från Tölö nedsköt tornet av Folkets hus.

Till Brändö kom också en tysk kanonbåt, som satte i land ett kommando för att rensa byarna österom orten, där ännu ryssar och rödingar funnos. Jag fick en natt härbärgera detta kommando med befäl och manskap, som jag trakterade med romtoddy och smörgåsar. Leriga och smutsiga sträckte männen ut sig på matorna framför brasor, som jag låtit uppgöra.

Kuloosaaren suojeluskunnan tunnus

Huru radikalt de gingo tillväga vill jag belysa med ett exempel. I Mellungsby några kilometer österut voro förlagda några, jag vill minnas de voro 6 stycken, ryska instruktörer för rött underbefäl. Tyskarna marscherade dit och funno kastades en gasbomb in i rummet och därefter dödades de med bajonetterna, ty det var onödigt att slösa skott på dem, sade tyskarna.

De lämnade sina offer där och skyddskåren fick ombesörja begravningen. Av blodiga papper, fotografier m.m., som funnos i de dödas fickor och som hämtades till skyddskårsstaben, sågo vi att flera av dem varit bildade människor, vilkas dagar ändats på detta sorgliga sätt.

ROKOTUSAPTEEKKI

 KIPPARLAHDEN APTEEKKI
Herttoniemenranta
Hirtsaanjankatu 13, 00810 Helsinki
Puh. 020 741 5260

Nyt meiltä saa rokotuksia!

Varaa aika osoitteessa
www.kipparlahdenapteekki.fi

Liity Kulosaarelaiset ry – Brändöborna rf -yhdistykseen!

Kulosaarelaiset ry – Brändöborna rf vaihtaa kotikaupunginosasi asioihin ja pitää sinut ajan tasalla siitä, mitä Kulosaareissa tapahtuu.

Järjestämme vuoden aikana useita tapahtumia kuten Kulosaari-päivän, Kulosaaren Jouluvalo -tapahtuman, joulubasaarin ja Lukutuvan teemaillat. Kaikessa teemme yhteistyötä muiden kulosaarelaisten yhdistysten kanssa. Osallistumme myös muiden järjestämään toimintaan ainakin tiedottamalla. Esimerkiksi Illallinen Kulosaaren taivaan alla ja Kulosaaren siivouspäivä näkyvät niin yhdistyksen lehdessä kuin ilmoitustaululla.

Yhteistyössä Kulosaaren yhteiskoulun kanssa kulosaarelaisilla on oma kirjasto, Lukutupa, josta saaren asukkaat voivat lainata koulun perinteiseen kokoelmaan kuuluvia kirjoja ja yhdistyksen hankkimia uutuusia. Lukutupa on auki vapaaehtoisten voimin tiistaisin ja torstaisin klo 16–19.

Tule mukaan toimintaan ja tapahtumiin! Tapaat tuttuja ja tutustut uusiin kulosaarelaisiin. Lehti jaetaan kaikille kulosaarelaisille ja tapahtumiin saa osallistua, vaikkei olisi jäsen. Maksamalla jäsenmaksun olet mukana turvaamassa yhdistyksen toiminnan jatkumista ja vahvistamassa Kulosaarelaiset ry:n painoarvoa kaupungin silmissä.

Henkilökohtainen jäsenmaksu on 20 euroa, perhejäsenyys 35 euroa ja kannatusjäsenmaksu 100 euroa.

Käytä jäsenmaksua maksaessasi viitenumeroa **20255**. Tilimme on Kulosaarelaiset ry **Nordea FI11 2183 1800 0135 11** tai **MobilePay 25565**. Lähetä yhteystietosi yhdistyksen jäsenrekisteriä varten osoitteeseen kulosaarelaiset@gmail.com.

Bli medlem i Kulosaarelaiset ry – Brändöborna rf

Föreningen Brändöborna rf har inflytande över det som sker på Brändö och håller oss uppdaterade.

Under året anordnas många evenemang såsom Brändödagen, Juleljusfestivalen, julbasaren, middagen under bar himmel, Brändö städdag och föreläsningarna i läsesalen.

I samarbete med Kulosaaren yhteiskoulu har Brändöborna ett eget bibliotek, läsesalen, som håller öppet tisdagar och torsdagar kl. 16–19. Verksamheten sköts av frivilliga krafter. Invånarna kan låna böcker ur skolans traditionsenliga boksamling eller ta del av boknyheter som föreningen införskaffat.

Delta i vår verksamhet – du träffar gamla bekanta och kan knyta nya bekantskapsband.

Årsavgift: Personligt medlemskap 20 €. Familjemedlemskap 35 €. Understöddande medlem 100 €.

Använd referensnummer **20255** när du betalar medlemsavgiften. Vårt kontonummer är Kulosaarelaiset ry **Nordea FI11 2183 1800 0135 11** (bankreferens 20255) eller **MobilePay 25565**.

Vänligen, skicka din mejladress till Brändöborna rf:s medlemsregister kulosaarelaiset@gmail.com.

Join the Kulosaari Association!

The Kulosaari Association is active in issues affecting your neighbourhood. It keeps you up to date with what is happening in Kulosaari.

During the year we organise, alone or with others, many happenings, such as the Kulosaari Day, Kulosaari Christmas Lights event, the Christmas Fair, an Evening in Kulosaari under the stars, Kulosaari Clean-Up Day, and events and talks at Lukutupa.

In cooperation with Kulosaari Secondary School, Kulosaari residents have our own private library - Lukutupa - which operates with the assistance of Kulosaari volunteers on Tuesdays and Thursdays from 4 pm to 7 pm. Kulosaari residents can borrow books from the school's own collection, as well as new releases acquired by the Association.

Join us for our events! You will meet old friends and make new ones. The Kulosaari newsletter is distributed to all residents, and non-members are welcome to the events as well. By paying the membership fee you will guarantee the continuity of the action and support the importance of our community in Helsinki.

Individual membership fee is 20 Euro. Family membership is 35 Euro. Support membership is 100 Euro.

Please send your email address for the Kulosaarelaiset Association's membership register to kulosaarelaiset@gmail.com. Bank account details for payment: Kulosaarelaiset ry **Nordea FI11 2183 1800 0135 11** (reference number 20255) or **MobilePay 25565**.

Saajan tilinumero	FI11 2183 1800 0135 11	TILISIIRTO		
Saaja	KULOSAARELAISET RY – BRÄNDÖBORNA RF	Jäsenmaksu/Medlemsavgift/Membership fee		
Maksajan nimi ja osoite		Henkilö/Person 20 € Perhe/Familj/Family 35 € Kannatusjäsen/Understödsmedlem/Support member 100 €		
Allekirjoitus		Viitenumero	20255	
Tililtä nro		Eräpäivä	10.03.2026	EUR

Maksu välitetään saajalle vain Suomessa Kotimaan maksuvälityksen yleisten ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella